

דאמר מר, כבר שנינו לעיל, שהיתה רגילה לילד תאומים: יהודה וחזקיה בני רבי חייא, אחי, אחים תאומים היו.

וכן פזי וטוי בנות רבי חייא אהותא [אחיות טו-א תאומות היו].

ותמהינן: וכי לא מיפקדי נשים על פריה ורביה!?

והאמר רב אחא בר קטינא אמר רבי יצחק: מעשה באשה אחת, שהיתה חציה שפחה וחציה בת חורין, וכפו את רבה לשחררה, ועשאה בת חורין.

וקא סלקא דעתין, שכפו את רבה לשחררה כשם שכופים את האדון של עבד שחציו בן חורין לשחררו, היות ואינו יכול לפרות ולרבות.

כי לישא בת חורין הוא אינו יכול מפני שחציו עבד. ומאידך, לישא שפחה הוא אינו יכול, כיון שחציו בן חורין [וכפי ששנינו בגיטין דף מא].

ומוכח שאף אשה מצווה בפריה ורביה, שאם לא כן, למה יכפו את רבה לשחררה!?

אמר תירץ רב נחמן בר יצחק: לא משום קיום מצות פריה ורביה כפו את רבה לשחררה, אלא, היות והיא לא היתה יכולה להינשא, מנהג הפקר נהגו בה, שהפקירה את עצמה לחוטאים, ולכן כפו את רבה שישחררה, ותוכל להינשא.⁽¹⁾

הדרן עלך פרק הבא על יבמתו

שתישען עליו בזקנותה, ואת לחפור בו קבר? כלומר: הרי צריכה אני לבן, שיסעדני בזקנותי, וידאג לקבורתי.

אמר רב נחמן: כי הא — ודאי כפינן לבעלה שיגרשנה ויתן לה כתובה.

איתמר: יהודה וחזקיה, בני רבי חייא, תאומים היו.

אחד מהם נגמרה צורתו לסוף תשעה חדשים של ההריון. ואחר, נגמרה צורתו לתחלת שבעה.

יהודית — דביתהו [אשתו] דרבי חייא, הוה לה צער לידה.

ומשום כך, שנאי מנא [החליפה את בגדיה] כדי שלא יכירנה בעלה, ואתיא לקמיה דרבי חייא בעלה, ואמרה [שאלה]:

האם איתתא אשה מפקדא אפריה ורביה?

אמר לה רבי חייא בעלה: לא נצטוותה אשה על פריה ורביה.

אזלא, אשתיא סמא דעקרתא [הלכה אשתו, ושתתה סם המעקר את השותה], כדי שלא תלד שוב.

לסוף איגלאי מילתא [נודע הדבר].

אמר לה רבי חייא לאשתו: איכו ילדת לי חדא כריסא אחריתי [מי יתן ולא יועיל לך הסם, ותלדי לי עוד שנים בכרס אחד, מהרש"ל].

1. כתב המאירי: חציה שפחה וחציה בת חורין אינה ראויה לא לעבד ולא לבן חורין, ואם נראה